

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәре "Катнаш
төрдәге 4 нче "Светлячок" балалар бакчасы

КАБУЛ ИТЕЛГӘН:

Педагоглар советында

Протокол №ы 1

көнә 01.09 2020 г.

Өлкән тәрбияче:

Бадретдинова Г.М.

РАСЛЫЙМ:

«Катнаш
төрдәге 4 нче номерлы
«Светлячок» балалар бакчасы»
мөдире

А.Ф.Давлетшина

Приказ №ы 1 көнә 01.09.2020 г.

2020-2021 нче уку елына татар теленә өйрәтүче тәрбияченә

Эш программасы

Төзедә: татар теленә өйрәтүче тәрбияче:

Д.Г.Мухаметшина

I нче бүлек. Максат.

1.1. Аңлатма язуы	3
1.2. Программа үзлештерүдә көтелгән нәтижэләр.....	4
1.2.1 Рус төркемнәрендә тәрбияләнүче татар балаларының татар телен үзлештерүдә көтелгән нәтижэләр.....	5

II нче бүлек. Эчтәлек.

2.1. Балага үсеш юнәлешләре буенча белем бирү.....	7
2.2. Белем бирүдә эш төрләре һәм формалары.....	10
2.3. Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар	12
2.4. Комплекслы – тематик план.....	12
2.4.1. Татарча сөйләшәбез “Туган телдә сөйләшәбез”.....	12
2.4.2. “Татарча сөйләшәбез”, “Минем өем” проекты, “Туган телдә сөйләшәбез”4 – 5 яшь.....	14
2.4.3. “Татарча сөйләшәбез”, “Уйный – уйный үсәбез” проекты, “Туган телдә сөйләшәбез”5 – 6 яшь.....	16
2.4.4 “Татарча сөйләшәбез”, “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты, “Туган телдә сөйләшәбез” 6-7 яшь.....	19
2.5. Перспектив план ЭРС.....	21
2.6. Еллык план. УМК ны тормышка ашыру планы.....	22
2.7. Милли тәрбия бирү планы.....	31

III нче бүлек. Оештыру.

3.1. Материаль – техник яктан тәэмин ителеш.....	36
3.2. Үстерешле – предметлы тирәлекне оештыру.....	36
3.3. Программалар һәм методик яктан тәэмин ителеш.....	43
3.4. Эш көне бүленеше.....	46
3.5. Кулланылган әдәбият.....	48

Кушымта.

3.6. Милли состав.....	49
------------------------	----

I нче бүлек. Максат.

1.1. Аңлатма язуы.

«Татарстан Республикасы халыклары телләре турында» Татарстан Республикасы Законында һәм «Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләр саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасы»нда мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Бу – республикабызда эшләп килә торган милли балалар бакчалары өчен кадрлар әзерләү, аларның белемен күтәрү һәм методик ярдәм күрсәтү мәсьәләләре. Элеге проблемаларның бер өлеше “Туган телдә сөйләшәбез” өйрәтү-методик комплектары ярдәмендә чишелә. Тәкъдим ителгән эсбап – татар балаларын туган телгә өйрәтү, аларның сөйләмен үстерү буенча методик кулланма. Аның төп максаты ана телендә балаларның дәрәҗәс һәм яхшы телдән сөйләмен формалаштыру. Кече яшьтән үк баланың сөйләмен үстерү аның аралашу, танып белү, әхлакый һәм рухи юнәлешләр нигезен билгели.

Ул 2010-2015 елларга мәгариф системасын үстерү Стратегиясе кысаларында балалар бакчаларында балаларга туган тел өйрәтү, сөйләм үстерү юнәлешен тормышка ашыру максатыннан төзелгән һәм “Туган телдә сөйләшәбез” дип аталган методик эсбап балалар бакчасында беренче кече яшьтәге балалар белән эшләүче тәрбиячеләргә кулланма буларак тәкъдим ителә. “Туган телдә сөйләшәбез” дип исемләнгән методик комплект икенче кече яшьтәгеләр, уртанчылар, зурлар, мәктәпкә хәзерлек төркемнәре өчен дә әзерләнә.

Туган телне өйрәнүгә юнәлдерелгән эшчәнлек конспектлары Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.Васильева редакциясендә чыккан “Туганнан алып мәктәпкә кадәр. Мәктәпкәчә мәгарифнең якынча төп белем бирү программасы” нигезендә төзелгән.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшәргә өйрәтү программасы, уку-методик комплектары (УМК) төзелде.

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләрен, “Минем өем” (4-5 яшь), “Уйный – уйный үсәбез” (5-6 яшь), “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” (6 - 7 яшь) проектларын үз эченә ала. Программа мәктәпкәчә яшьтәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якин килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәтү процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына, сөйләм барлыкка килү концепциясенә (Л. С. Выготский, В. В. Давыдов, Е. И. Пассов, П. Я. Гальперин), гамәли эшкәртмәләр һәм методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукый актлар, нигезләмәләренәкөйләнгән.

Балаларны татар телендә сөйләшәргә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлыгы булдырудан башлана. Аралашуга чыгу өчен нәтиҗәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар, интерактив уеннар тора.

Яңа сүз өйрәткәндә, сүзләр тизрәк истә калсын өчен сүз кат-кат әйттерелә, аңлашылмаган очракта, аның русча тәржемәсе бирелә; төрле эш формаларында (пышылдап, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп әйтеп) өйрәтелә; уеннар кулланып (“Ватык телефон”,

“Кайтаваз”...) ныгытыла; хәтердә калдыру максатыннан төрле уеннар оештырыла: “Исемен әйтсәң бирәм”, “Мин күрсәтәм, син әйт”, “Сорап ал”, “Серлекәрзин”.Өйрәнгән лексиканы сөйләмдә кулланганда “Бу кем?”, “Кем юк?”, “Кәрзиндә нәрсә бар?”, “Нәрсә юк?”, “Серле янчык”, “Әйе-юк”, “Дәресен әйт” дидактик уеннары уйнала.

Аралаша белү күнекмәләре булдырганга “Әйдәгез танышабыз”, “Кунакны сыйла”, “Кибеттә”, “Кафеда”, “Телефоннан сөйләшү”уен ситуацияләре оештырыла.

Пиктограммалар мәктәпкә эзерлек төркемендә, яңа сүзләр (фигыльләр) белән беренче тапкыр таныштырганга гына кулланыла.

Тәрбияче сүзлек белән эшлөгәндә татар һәм рус телләре өчен уртақ сүзләргә таяна ала. Укыту-методик комплекты кысаларында, лексик минимумны үзләштергән очракта, эшчәнлектә планлаштырылган уеннарның эчтәлеген үзгәртү, яңа алымнар кертү, баегу хуплана.

Төркемнәрдә балаларның һәм тәрбиячеләрнең татар телендә аралашулары һәрдаим булырга тиеш. Эшчәнлектә өйрәнелгән тел материалы, режим моментларында, уен эшчәнлегә аша (ситуатив күнегүләр, сюжетлы рольле уеннар, үстерелешле диалоглар, сәхнәләштерү һ. б.) ныгытыла.

Рус телле балаларны татарча сөйләшергә өйрәткәндә балалар бакчасы коллективы һәм эти-эниләренң бердәм позициядә булуы уңай нәтижә бирә.

1.2. Программа үзләштерүдә көтелгән нәтижәләр

“Татарча сөйләшәбез” , “Минем өем” проекты, 4 – 5 яшь

Лексик минимум – якынча 62 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.

Актив сүзләр: эти, эни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)

Проектның эчтәлегә түбәндәге темалардан тора:

гаилә

ашамлыклар

уенчыклар

саннар

Атна дэвамьнда 20 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

“Татарча сөйләшәбез” , “Уйный – уйный үсәбез” проекты, 5 – 6 яшь

Зурлар төркеме балалары ел дәвамында 45 сүз үзләштерә. Шуның өстенә алар уртанчылар төркемендә өйрәнгән сүзләргә таянып аралашалар (62 сүз).

Укыту-методик кулланма (УМК “Уйный-уйный үсәбез”) нигезендә мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен лексик минимум (5-6 яшь):

Актив сүзләр: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, жиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, карават, яратам, бар (38 сүз)

Пассив сүзләр: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз)

“Татарча сөйләшәбез” , “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты, 6 – 7 яшь

Мәктәпкә эзерлек төркеме балалары ел дәвамында 60 сүз үзләштерә. Шуның өстенә алар уртанчылар, зурлар төркемендә өйрәнгән сүзләргә таянып аралашалар (62+45 сүз). Мәктәпкә киткәндә балалар барлыгы 167 сүз үзләштерергә тиеш.

Укыту-методик кулланма (УМК “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”) нигезендә мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен лексик минимум (6-7яшь):

Актив сүзләр: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишлисең?, сикер, сикерәм, сикерә, йөгәрә, төлке, йөгәр, йөгәрәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, этәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, жырла, жырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр (58 сүз)

Пассив сүзләр: нәрсә яратасың? (2 сүз)

Мәктәпкә эзерлек төркеме балалары Хәлләр ничек? Нинди? Ничә? Нәрсә кирәк? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? сорауларын бер-берсенә һәм зурларга бирә белергә һәм аларга жавап бирергә; “Кибет”, “Командир”, “Дусларны сыйлыйбыз”, “Телефоннан сөйләшәбез” кебек уеннарны мөстәкыйль рәвештә оештырырга һәм уйнарга, аралашырга тиеш.

1.2.1 Рус төркемнәрендә тәрбияләнүче татар балаларының ана телен үзләштерүдә көтелгән нәтижеләр

Икенче кечкенәләр төркеме

Ел дәверендә өйрәнгән сүзләренә, кыска фразаларны аерым, күмәк, тәрбияче ярдәмендә кабатлый белә.

Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәренә аңлап үти. Үз исемен дәрәс әйтә, исәнләшә, сабуллаша, рәхмәт әйтә белә.

Куелган сорауларны аңлап, сөйләмдә 2-3 сүз белән жавап кайтара белә. Бер-берсе һәм өлкәннәр белән татар телендә аралаша.

Әйбер исемнәренәң мәгънәсен аңлый һәм аларны дәрәс әйтә белә.

Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә эшли? Нинди? сорауларын аңлап, җавап бирә.

Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауны аңлый һәм сөйләмдә җавап кайтара белә.

Мин, син алмашлыкларын аңлый һәм урынлы куллана.

Кечкенә күләмле шигырьләр, җырлар белә. Татар телендә сөйләшү теләге бар.

Уртанчылар төркеме

Сүз байлыгы бар.

Үзара һәм зурлар белән татар телендә аралаша.

Үзе турында тулы жомлалар төзеп сөйли белә. Сөйләмдә ягымлы сүзләр, боерыкларны куллана.

Санау күнекмәләре бар, сөйләмдә куллана белә. Нинди? Нишли? Ничә? сорауына дәрәс җавап бирә. Иллюстрацияләргә карап әсәрләренәң исем атый.

Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана белә.

Зурлар төркеме

Сөйләмне аралашу чарасы буларак файдалана белә. Диалогик һәм монологик сөйләм күнекмәләре бар.

Үзара һәм өлкәннәр белән татар телендә актив аралаша.

Сүсләргә гомумиләштерә белә. Капма – каршы булган сүсләргә атый. Җырлар, шигырьләр, мәкаль, табышмаклар белә.

Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана, үзлектән сорау бирә белә.

Мәктәпкә әзерлек төркеме

Сөйләмне аралашу чарасы буларак файдалана белә.

Диалоглы сөйләмдә ягымлы сүсләргә кулланып аралаша белә. Монологик сөйләм күнекмәләре бар.

Үзара һәм өлкәннәр белән татар телендә актив аралаша.

Сүсләргә гомумиләштерә белә. Капма – каршы булган сүсләргә атый. Рәсемгә карап, аның эчтәлеген сөйли.

Җырлар, шигырьләр, мәкаль, табышмаклар, санамышлар, әкиятләр белә.

Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана, үзлектән сорау бирә белә.

II нче бүлек. Эчтәлек.

2.1. Балага үсеш юнәлешләре буенча белем бирү

(биш белем өлкәсендә)

1.Социаль-коммуникатив үсеш. Балаларның Татарстан Республикасы, анда яшәүче халыклар, аларның хезмәте һәм профессиональләре, туган як табигате турында белемнәрен уен эшчәнлегенә вакытында тирәнәйтү. Балаларда патриотизм хисләре; үзен туган шәһәре (авылы), республикасы, иленең гражданы итеп тану; шәһәр, республика, ил символикасына (флаг, герб, гимн) хөрмәт белән карауны һәм горурлану хисе тәрбияләү. Ижтимагый чыгышы, расасы, теле, дине, жәнәсе һәм яшенә карамыйча, янәшәдә яшәүчеләргә (балаларга, өлкәннәргә) уңай мөнәсәбәт, түземлек (толерантлык); башка кешеләренң хисләре, фикерләре, теләкләренә, карашларына хөрмәт тәрбияләү, үзенә башкалар фикере белән риза булмавын дәлилли яисә үз позициясен яклай белергә өйрәтү. Башка ил, этнос халыклары белән позитив аралашуның, хезмәттәшлек итүнең мәгънәсен аңлату. Якындагы социумда үз урыны, теге яки бу төркемдәгә кешеләргә нинди мөнәсәбәттә булуы (балалар бакчасындагы төркем яисә бию түгәрәгә әгъзасы, спорт мәктәбе укучысы, булачак гимназист һ. б.) турында күзаллаулар формалаштыру. Гаилә тарихына (карт бабай, бабай, карт әби, әби) карата кызыксыну тәрбияләү. Гаилә белән горурлану хисләре, гаилә әгъзаларының уңышларына сөенү, бүләкләрен игътибарсыз калдырмау күнекмәләре тәрбияләү. Идел бие халыкларының әдәби әсәрләре, нәфис һәм мультипликацион фильмнары, әйләнә-тирәдәгә тормыш турындагы күзаллауларын сюжетлы-рольле һәм режиссёрлык уеннарында ижади куллануларына булышлык итү. Балаларның сәхнәләштерү һәм кую өчен Идел бие халыкларының әкиятләрен, шигърьләрен, жырларын, биюләрен мөстәкыйль сайлап алуларын хуплау; куелачак спектакльгә кирәкле атрибутлар һәм декорацияләр әзерләргә, үзара вазифаларны билгеләргә һәм рольләр бүләшәргә булышу. Театральләшкән эшчәнлектә театрның төрле төрләрен (бибабо, бармак, курчак, рәсемнәр һ. б. театрлар) куллану. Сәхнә сәнгәтенә карата кызыксыну үстерү. Коллективта сүзле уеннар уйнарга омтылышларын хуплау. Идел бие халыклары уеннарын уйнау тәжрибәсен баепу.

2.Танып-белү үсеше.Туган як тарихы, мәдәнияты, сынлы сәнгәт, туган якның табигате белән таныштыру исәбенә балаларның күзаллауларын киңәйтү. Туган як табигате, климаты, кешеләренә тормышы белән таныштыруны дәвам итү. Үз шәһәренә (авылының) истәлекле урыннары, халык һөнәрләре, милли кухня, Татарстан Республикасы халыкларының тел культурасы белән таныштыру. Картада туган шәһәр, республикасын, башкаланы, Татарстандагы әре шәһәрләренә (Әлмәт, Яр Чаллы, Түбән Кама, Бөгелмә, Яшел Үзән һ. б. ны) күрсәтә һәм атай белергә өйрәтү. Борынгы шәһәрләр (Биләр, Болгар), аларның тарихы, культурасы, көнкүреше белән таныштыру. Авыл һәм шәһәр кешеләренә көнкүрешен чагыштырырга өйрәтү. Татар һәм рус халкының яши торган өе, йорт кирәк-яраклары, өс киёмнәре үзгәлекләренә игътибар итү. Туган шәһәрәндә бара торган позитив үзгәрешләренә (балалар бакчалары, спорт комплекслары, театрлар һ. б. төзелү) күрә белергә өйрәтү. Казанның әре промышленность һәм сәүдә үзәгә булуы, татар халкының элек-электән игенчелек, терлекчелек, күн эшкәртү, сәүдә белән шөгыйльәнүе турында балаларга сөйләү. Туган шәһәренә, башка шәһәрләренә символикасын өйрәнүне дәвам итү, үз халкының бер өлеше булуын аңлай белергә ярдәм итү. Милли һәм дөнья культураларының үткәнә һәм

бүгенге сенә балаларны якынайту. Музыка һәм театр сәнгатенә күренекле шәхесләре, аларның тормыш һәм ижат юллары белән таныштыру (композиторлар: С. Садыкова, С. Сәйдәшев, Ф. Яруллин һ. б., жырчылар: Ф. Шаляпин, И. Шакиров, Р. Ибраһимов һ. б., театр режиссёрлары: М. Сәлимжанов, К. Тинчурин һ. б., В. Качалов, Г. Камал исемендәге театр актёрлары һ. б.). Аларның тормышларына һәм эшчәнлекләренә кызыксыну уяту. Күренекле фән эшлеклеләренә тормышы һәм эшчәнлекләре белән таныштыру (Н. И. Лобачевский, К. Ф. Фукс, И. М. Симонов, Н. Н. Зинин, А. М. Бутлеров, А. Е. Арбузов һ. б.). Балаларның танып белүгә карата кызыксынуларын канәгатьләндерү, Казан (Идел буе) федераль университеты укытучылары һәм аны тәмамлаучылар турында мәгълүмат бирү. Милләтебез каһарманнарының Бөек Ватан сугышында күрсәткән батырлыклары турында сөйләү (М. Жәлил, Г. Гафиятуллин, М. П. Девятаев, П. М. Гаврилов, Н. Г. Столяров һ. б.). Эти-эниләрне балаларга әби һәм бабаларының сугышта алган бүләкләре турында сөйләргә жәлеп итү. Ватанны саклаучыларга карата хөрмәт хисләре тәрбияләү (һәйкәлләр,obelisksларга чәчкәләр кую һ. б.). Табигатьне саклау буенча балаларның белемнәрен тирәнәйтү. Туган якның тере һәм тере булмаган табигатенә сакчыл караш тәрбияләү, табигатькә катнашуыңнан соң туган уңай һәм тискәре нәтижеләрне алдан күрә белергә өйрәтү, табигатьнең ресурсларына сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләү, аны рациональ файдалану күнекмәләре формалаштыру. Үсемлек һәм жиләкләрне жыю кагыйдәләре белән таныштыру. Дәүләт тыюлыклары, анда яшәүче тереклек ияләре, Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән үсемлек (флора) һәм хайваннар (фауна) төрләре белән таныштыруны дәвам итү. Хайваннар һәм үсемлекләр дөньясында сирәк очрый торган төрләргә сакчыл караш кирәклеген балаларның аңнарына житкерү. Татарстанның елга, күлләрендә яшәүче тереклек ияләре белән таныштыру. Кеше тормышында чышмә, елгаларның тоткан урыны, әһәмияте турында сөйләү. Республика сулыкларын чиста тотарга теләк уяту. Туган як табигатенә матурлыгына, андагы форма, ис, төс муллыгына игътибар итү. Табигатьтәге үзгәрешләрен күрә белергә өйрәтү.

3.Сөйләм үсеше. Балаларны матур әдәбият әсәрләре, халык әкиятләре, фольклоры белән таныштыру. Татар теленә карата тотрыклы кызыксыну үстерү. Мәгълүмати аралашу технологияләре, аудио- һәм видеооязмалар, уку-укыту методик комплектлары ярдәмдә предметны, аның билгесен, хәрәкәтен белдерүче сүзләренә актив кулланышка кертү, гади аралашу өчен кирәк булган сөйләм берәмлекләре байлыгы булдыру. Балаларның сүз байлыгын арттыру. Төзелеш ягыннан катлаулы булмаган хикәя һәм сорау жөмлөләр төзү күнекмәләрен ныгыту. Үзе турында, бер кеше гамәлләрен сурәтләгән ситуатив картиналар сериясе буенча, сюжетлы рәсемнәр, үз күзәтүләреннән чыгып, зур булмаган (3–5 жөмлөлә) хикәяләр төзи белергә өйрәтү. Балаларның төрле эшчәнлек вакытында татар халык фольклор әсәрләрен, еш кулланыла торган сүзләр һәм әйтемләрне файдалануга омтылышларын хуплау. Татар телендә сөйләүче әңгәмәдәшенә сөйләмен тыңлый белүне формалаштыру, нәрсә турында сөйләгән аңларга тырышу, телне аз белүенә карамастан, аның белән әңгәмәгә кереп, аралашырга омтылышын хуплау. Балаларны татар телен киләчәктә (башлангыч мәктәптә) тагын да аңлабрак, төшенеп өйрәнергә әзерләү.

4.Нәфис сәнгать үсеше. Балаларны татар халкының сәнгате (музыка, бию, рәсем сәнгате, матур әдәбият әсәрләре), анда яшәүче атаклы кешеләр белән таныштырып, аларда әхлакый-патриотик хисләр тәрбияләү. Милләтебезнең дини йолалары, халык авыз ижаты, сынлы сәнгате һәм архитектурасы, музыка сәнгате белән таныштыру балаларда Туган илне ярату хисе тәрбияләргә булыша. Милли орнамент элементлары белән таныштыруны дәвам итү. Балалар белән «яшәү агачы» образын карау. Балаларның игътибарын композициянең

үзенчәлегенә (симметриясез), шул ук вакытта төрле төсләр файдаланылган чәчәк бәйләменә юнәлдерү. Төрле материаллар кулланырга, реаль һәм әкияти образларны (Идел буе халыклары әкиятләрендәге геройларны да кертеп) сурәтләүнең төрле ысулларын берләштерергә мөмкинлекләр бирү. Республика тормышында булган истәлекле вакыйгаларны рәсемнәрдә чагылдыра белүләрен хуплау. Балаларның эшләрен бергәләп карау, нәрсә ясаганнары турында сөйлә белергә өйрәтү. Балаларга эшләренә тематикасын киңәйтүгә булышлык итү. Актүбә һәм Шәмәрдән уенчыкларын натурадан карап әвәли һәм аларның характерлы үзенчәлекләрен бирә белергә өйрәтү. Ике-өч фигурадан торган скульптура төркемнәрен катлаулы булмаган сюжетларга («Сабантуйда», «Чәй эчкәндә», «Ат чабышлары» һ. б.га) берләштерү. Идел буе халыкларының әдәби әсәрләре геройларын күзаллау юлы белән әвәли белү күнекмәләрен формалаштыру. Туган шәһәре (авылы) тормышындагы вакыйгаларны чагылдыручы сюжетларны мөстәкыйль сайлап белүләрен активлаштыру. Башка белем бирү өлкәләренә эчтәлегә белән яраклаштырып, балалар эшләренә тематикасын киңәйтү. Балаларны Г. Тукай әсәрләре һәм аның ижатын чагылдыручы сәнгать төрләре (Ф. Яруллинның «Шүрәле», Ә. Бәшировның «Су анасы» балетлары, Н. Жигановның «Кырай» симфониясе, Б. Урманче, И. Казаков, Б. Әлменов, Ф. Әминов һ. б. ның сынлы һәм рәсем сәнгатьләре әсәрләре) белән таныштыруны дәвам итү. Сәнгатькә карата уңай караш формалаштыру. «Казан» милли-мәдәни үзәгенә милли-мәдәният музеенда булу, анда борынгыдан сакланып калган өй кирәк-яраклары: көмеш поднослар, савыт-саба, бизәк төшерелгән бакыр кувшиннар, комганнар, йорт хайваннары фигуралары формасындагы бронза йозаклар; жәмәгәт биналарының интерьерларын һәм экстерьерларын бизәүче декоратив композицияләр белән таныштыру. Борынгы бизәнү әйберләрен: йөзекләр, алкалар, беләзекләр, чулпылар, яка чылбырлары, хәситәләр һ. б.ны карау. Хәзерге заман рәссам-ювелирларның (И. Фазылжанов, С. В. Ковалевская, В. О. Ковалевский һ. б.ның) ижатлары белән таныштыру. Балаларның игътибарын бизәнү әйберләренә милли үзенчәлекләренә юнәлдерү. Татар халкының үзенчәлекле сәнгати һөнәре булган укабелән чигү турында сөйләү. Чигелгән түбәтәйләр, хатынкызның бәрхет аяк киеме, күкрәкчәләр, калфаклар һ. б.ны карау. Бигрәк тә популяр булган композицияләргә – «алтын каурий», чәчәк бәйләме, кошлар, бодай башагы, йолдызлар һәм ярымай мотивларына һ. б.га игътибар итү. Туган шәһәр (авыл) архитектурасы – мәчет һәм храм архитектуралары белән таныштыру эшен дәвам итү. Балаларны татар халкының музыка культурасына якынайту. Татар композиторларының музыкаль әсәрләрен тыңлау. Татарстан Республикасы, Россия Федерациясенә Дәүләт гимннары белән таныштыру. Горурлык хисләре тәрбияләү.

5.Физик үсеш. Татар халык хәрәкәтле уеннарын, физминуткалар кулланып балаларның хәрәкәт активлыгын үстерү, татар халык бәйрәмнәре, халык уеннары аша балаларның физик үсешен камилләштерү. Чәй янына бирелә торган милли камыр ризыклары: гөбәдия (дөгә, йөзем һәм йомырка белән), кабартма, бавырсак, талкыш-кәләвә, чәкчәк, кош теле белән таныштыру. Балаларга республикадан читтә дә танылган дөвалану-ял итү урыннары һәм санаторийлар («Васильево», «Сосновый бор» («Нарат урманы»), «Крутушка», «Бакирово», «Санта» һ. б.) белән танышу мөмкинлегә бирү. Хәрәкәтле халык уеннарын үзгәртеп төрләндерү күнекмәләре бирү. Милли уен-ярышларда («Таяк тартыш», «Аркан тартыш», «Капчык белән сугыш» һ. б.да) катнашасы килү теләгә уяту. Кеше тормышында спортның әһәмияте турында күзаллау формалаштыру. Милли спорт төре – көрәш белән таныштыру. Спорт өлкәсендәге билгеле уңыш-казанышлар белән таныштыру. Идел буе халыкларының төрле эчтәлекле уеннарын мөстәкыйль эшчәнлек вакытларында файдалана белү күнекмәләрен ныгыту. Хәрәкәтле уеннарда балаларда көч, житезлек, кыюлык, тәвәккәллек,

түземлек кебек сыйфатлар тәрбияләү. Уен нәтижәсен гадел бәяли белүләрен хуплау. Халык уеннары белән кызыксынуларын үстерү.

2.2 Эш төрләре һәм формалары.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.

Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.

Сюжетлы-рольле уеннар;

Әйлән-бәйлән, жырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).

Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (эти-эниләргә, башка төркем балаларына).

6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.

Ижади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.

Ситуатив, логик күнегүләргә ишетеп, аңлап эшләү.

Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яшьтәшләре белән үзара аралашу).

10.Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, жырлау, кабатлау, ишеткән сүзне рәсемдә табып күрсәтү.

11.Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.

12.Интерактив уеннар.

- 4-5яшьлек балалар өчен атна дәвамында 20 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла;
- 5-6 яшьлек балалар өчен атнага 25 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла;
- 6-7 яшьлек балалар өчен атнага 30 ар минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

2.3.Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар.

Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.

Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).

Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек(таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, жырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлегә өчен материаллар.

Символик, график күрсәтмәлелек(пиктограммалар).

Күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)

Интерактив уеннар.

Эш дөфтөрлөре

2.4.Комплекслы – тематик план

Комплекслы – тематик план. РМ

Икенче кечкенэләр төркеме – “Туган телдә сөйләшәбез”

№	Проект темалары	Эшчәнлек төрләрә	Эшчәнлек саны
1.	Исәнме,балалар бакчасы Тәрбия, үстерү бурычы	Танышу Өйдә кем яши? Мин малай,мин кыз Мияу белән танышу Өйдөгез танышыйк Өйдә дулашыйк	1 1 1 1 1 1
2.	Уенчыклар	Минем яраткан уенчыкларым Минем яраткан уенчыкларым Карусельгә сәяхәт Без уйнарга яратабыз Йомшак уенчык карау Туп Туган көн Мияу кунакка килгән Уенчыклар кибете	1 1 1 1 1 1 1 1 1
3.	Көз	Алтын көз Көз килде Аваз культурасы,Ө авазы Куян үстергән кишер һәм помидор Яшелчә бакчасында “Шалкан” әкиятә Жиләк-жимеш бакчасында Бакчада алмалар өлгерде Уйный-уйный санийбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1
4.	Гаилә	Өйдә кем яши? Безнең гаилә Качышлы уйныйбыз Тату гаилә Минем дуслар Өйдөгез дулашыйк Минем туганнарым Безнең гаилә Әби күчтәнәче Дустыңны сыйла Сөт,чәй Кунакка барабыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
5.	Кыш	Кар ява Алсуны урамга киендерәбез А.Алиш “Куян кызы”	1 1 1

		“Чанада шуабыз” рәсемен карау Кышкы уеннар “Куяннар” уенын өйрәнү	1 1 1
6.	Яңа ел бәйрәме	Тиздән чыршы бәйрәме Б.Рәхмәтнең “Кыш бабай” шигырен ятлау Уйныйбызда, жырлыйбызда Без бәйрәмгә эзерләнәбез Бәйрәм концерты Яңа ел бәйрәме	1 1 1 1 1 1
7.	Минем йортым, минем шәһәрәм	Минем шәһәрәм Мин “КамАЗ” оныгы “Әлли-бәлли итәргә...” бишек жыры Безнең урам Алсунның яңа өе Алсуда кунакта	1 1 1 1 1 1
8.	Безнең авылда	Безнең авылда Зурлар һәм кечкенәләр “Кем нәрсә ярата?” татар халык әкиятен сөйләү “Песи һәм пси балалары” рәсемен карау Ж.Тәржемановның “Үзен бик чиста йөртә” шигырен уку “Кем МИЯУ дип әйтте?” Йорт кошлары Р.Батулланың “Елак этәч” әсәрен уку Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
9.	Ватанны саклаучылар көне	Зур гаилә Безнең әтиләр һәм абыйлар Бабайга кунакка барабыз Ватанны саклаучылар көне Очучылар З.Туфайлованың “Шофёр булам” шигырен уку	1 1 1 1 1 1
10.	8нче март	Минем әнием Кояш гомере телим мин, әнием, сиңа! Без әнигә булышабыз Әбигә кунакка барабыз Мин әнинең ярдәмчесе Азат кунак чакыра	1 1 1 1 1 1
11.	Кыргый хайваннар	Урманда Аю белән куян	1 1

		“Өч аю”экиятте	1
12.	Экияттэ кунакта	“Теремкэй” рус халык экиятен сөйлөү Кыргый хайваннар “Төлке,куян һәм этэч”экиятен сөхнөлөштерү	1 1 1
13.	Яз	Урамда яз Язжитте Яз жыры “Кояш чык,чык,...” Язгы күренешләр Ак аю кунакка килгән Кошлар Х.Вахитның “Уңган сыерчык”шигырен уку Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1
14.	Бэйрәмнәр	Бэйрәмгә барабыз “Балалар бакчасында бэйрәм” дигән рәсем карау “Урманда зур концерт” – анимацион сюжет карау	1 1 1
15.	Жэй	Автобуста сәяхәт Ж.Тәржемановның “Кикрикүк” шигырен уку Мультфильмда кунакта М.Мазуновның “Кәжә”шигырен уку “Кәжә һәм кәжә бәтиләре”рәсемен карау Чәчәкләр –тормыш яме Матур жэй кил безгә Мин жэйне яратам “Карга” эндәшен уку Саф һавада Экология сукмагы буенча сәяхәт Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
			105сәгать

Комплекслы тематик план
Урганчылар төркеме – “Минем өем” “Туган телдә сөйләшәбез”

Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1. Без балалар бакчасында	Танышу	1
	Без балалар бакчасында	1
	Әкиятләр иленә сәяхәт.	1
2. Мин - дөнъяның бер кешесе	Әти, әни һәм мин	1
	“Гаилә” рәсемен карау.	1
	Г. Тукай “Безнең гаилә” шигырен уку.	1
	Г. Тукай “Безнең гаилә” шигырен ятлау.	2
	Гаилә	2
	Мин һәм кешеләр	
	“Көз һәм балалар” жыры.	2
	Анимацион сюжет “Шалкан әкиятә буенча”	1
	Әйдәгез, дуслашыйк.	1
3. Ю	Б.Рәхмәт “Су” шигырен уку.	1
	Б.Рәхмәт “Су” шигырен ятлау	1
	Качышлы уйныйбыз.	1
4. Көз	Көз килде	1
	“Көз” рәсемен карау	1
	Качышлы уйныйбыз.	1
5. Куян күчтәнәчләре	Куян күчтәнәчләре	2
	“Шалкан” әкиятә.	1
6. Көз күчтәнәчләре	Жимешләр.	1
	Р.Батулла “Аю Әппәс” әкиятен сөйләү	1
	Әйдәгез, уйныйбыз.	1
7. Табын янында.	Ашамлыклар	2
	Әбине сыйла	1
	Сыйла	1
	Без кибеткә барабыз,	1
	ашамлыклар алабыз	1
	Аш бүлмәсе	
	Безнең кунаклар	1
	Дустыңны сыйла	1
	Кунак сыйлау.	1
8. Татар халык ашлары.	Татар халык ашлары.	2
	Азат кунак чакыра	1
9. Безнең уенчыклар	Безнең уенчыклар	3
	Әйдәгез уйныйбыз	1
	Уенчыклар белән уйныйбыз	1
	Уенчыклар кибете	1
	Без уйнарга яратабыз	1
	Уйныйбыз	
Минем яраткан уенчыкларым		
	Уенчыклар	2
	Паркка сәяхәт	1
	Алсуның туган көне	1

	Яна ел килә Ә.Баринның “Кыш”шигырен уку	1
10. Кыш	Жәнлекләр кышка эзерләнә Жәнлекләр кышкы урманда А.Алиш”Куян кызы” Кыргый хайваннар Хәйдәрнең “Керпе туны”әкиятен уку Ә.Баринның “Кыш”шигырен уку.	1 1 1 1 1
	Паркка сәяхәт Уйныйбыз Мияуга бүләк	1 1 1
11. Халык жәүһәрләре	Киёмнәр	2
	“Ни өчен киёмнәр югалган”	1
12. Ватанны саклаучылар.	Безнең Армия Хәрби һөнәрләр Очучылар Без солдатлар К. Булатованың “Солдатлар” шигырен уку. Иң яхшы әти.	1 1 1 1 1 1
	Уенчыклар үпкәләгән. “Күңелле уеннар” Уенчыклар юабыз.	1 1 1
13. 8 март	Әнием турында сөйлим З.Туфайлованың “Әни сүзе” шигырен ятлау.	1 1
	Саннар	2
14. Яз	Кар Бабай язны эзли Яз бүләкләре Нур Гайсинның“Яз килә”шигырен уку “Без язны яратабыз”	1 1 1 1
	Уйныйбыз да, саныйбыз да	1
15. Күчмә кошлар	Күчмә кошлар Х.Вахитның “Уңган сыерчык”шигырен уку. Б. Рәхмәтнең “Яз ”шигырен ятлау.	2 1
	Бергәләп өйрәник “Акбай һәм Мияу мажаралары”	1 1
16. Халык жәүһәрләре	Савыт- саба Кунак чакырабыз. Бергәләп уйныйбыз. “Күңелле ял итәбез”	2 2 1 1
17. Апрель житсә,	Габдулла Тукай	2

исеменне жырына куша тургай	Габдулла Тукайның “Кызыклы шәкерт” шигырен уку.	1
	Габдулла Тукайның “Гали белән кәжә” шигырен ятлау.	1
	Без татарча сөйләшәбез	2
18. Йорт хайваннары	Йорт хайваннары	1
	К.Ушинскийның “Хайваннар бәхәсе” әсәрен	1
	Бу өйдә кем яши?	1
19. Минем дусларым	“Торна белән Төлке” әкиятен уку.	2
	“Без татарча сөйләшәбез”	1
	Ж.Тәржемановның “Кикрикүк” шигырен уку	1
	А.Алишның “Чукмар белән Тукмар” әкиятен буенча әңгәмә	
	Без театр уйныйбыз	1
	Уйныйбыз	1
20. Сабантуй бәйрәме	Сабантуйга әзерләнәбез	1
	Күңелле Сабантуй	
	Сабантуй бәйрәме	1
		108 сәгать

Комплекслы тематик план
Зурлар төркеме – “Уйный-уйный үсәбез” “Туган телдә сөйләшәбез”

Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
«Яхшы сүз-жан азыгы»	Танышу	1
	Ягымлы сүзләр	1
	Сыйла(катнаш эшчәнлек)	1
А. Алиш ижаты	А.Алиш- балалар язучысы.	1
	А.Алиш “Каз белән аккош”	1
	«Чукмар белән Тукмар» (катнаш эшчәнлек)	1
3. Хуш киләсең, ямьле көз!	Жәйләр үтте, көзләр житте.	1
	Көзгә табигать	1
	“Шалкан” (катнаш эшчәнлек)	1
4. Көз күчтәнәчләре	Яшелчәләр күргәзмәсенә сәяхәт	1
	Сыйлыбыз	1
	“Баллы кишер” (катнаш эшчәнлек)	1
	Түтәлләрдә үсте яшелчә	1
	Яшелчәләр кибете	1
	Бар матур бакча	
	“Баллы кишер” (катнаш эшчәнлек)	1
5. Мин яратам сине, Татарстан	Мин яратам сине, Татарстан	1
	Туган жирем- Татарстан	1
	“Уйный-уйный эшлибез”	1
	Гүзәл туган ягыбыз	1
	Туган ил кайдан башлана?	1

	Мультфильм “Акбарс”	1
6. Төслэр дөньясы	Төслэр	1
	Төслэр дөньясы	1
	“Юл мажаралары”.	1
7.Кем эшлэми , шул ашамый.	Яшелчә салаты	1
	Яшелчэләр юабыз.	1
	“Кем эшлэми, шул ашамый”	1
8.Жиләк-жимешләр	Жимешләр	1
	Уйныйбыз да, жырлыйбыз да	1
	Жиләк-жимешләр	1
9.Минем гаиләм	Безнең гаилә	1
	Әби , бабайларны хөрмәтлик.	1
	“Аш бүлмәсе”	1
10. Табын янында	Савыт-саба кибетенә сәяхәт.	1
	Туган көн	1
	Бергәләп өйрәнәбез.	1
	Курчак Алиягә булыш	1
	Чәй табыны	1
	“Өч аю” .	1
11.Киёмнәрдә безне бизиләр	Киём кешене бизи	1
	Киём - салым кибетенә сәяхәт	1
	“Киёмнәр кибетендә”	1
12.Салкын кыш. Кышкы уеннар.	Салкын кыш	1
	Кышкы уеннар	2
	“ Хат ташучы Кар бабай.”	1
	Без суыктан курыкмыйбыз.	1
	Кыш	1
		1
	“Киёмнәр кибетендә”	1
	Кышкы уеннар	1
	Ел фасыллары	1
	“Чисталыкта - матурлык”	1
13. Кунак булсаң-тыйнак бул	Без ашыйбыз	1
	Мин кунак яратам	1
	Бергәләп өйрәнәбез	1
14. Киёмнәр	Киёмнәргә ярдәм ит	1
	Милли киёмнәр.	1
	“Киёмнәр кибетендә”	1
	Киёмнәр дә безне бизиләр.	1
	Киёмнәр дөньясы	1
	”Ни өчен киёмнәр югалган”	1
15. Йорт җиһазлары	Матур әдәбият белән таныштыру	1
	Өстәл театры “Өч аю”.	1
	Өй җиһазлары кибете.	
	“Маша һәм өч аю”	1

16. Муса Жәлил безнең күнелләрдә.	Муса Жәлил безнең күнелләрдә. “Батыр лыкта-матурлык”.	1 1
	“Шаян уенчыклар”.	1
17. Кояш гомере телим мин, анием, сиңа	Без ани белән кибеткә бардык Әниләр бәйрәме	1 1
	“Өч кыз”	1
	Әни кирәк Әниемнең тәмле ашлары	1 1
	“Туган көн”	1
18.Без язны яратабыз	Яз килә. Яз килә, яз!	1 1
	“Кем нәрсә ярата?”.	1
	Татар халык иҗаты аша язны тасвирлау Нәүрүз – яз бәйрәме Бар, юк	1 1 1
19. Безнең канатлы дусларыбыз	Күчмә кошлар Кошлар	1 1
	“Алтын ай” кибете	1
20. Габдулла Тукай иҗаты	Габдулла Тукай Г. Тукайның “Кызыклы шәкерт” шигырен уку.	1 1
	Тукай әсәрләреннән төзелгән мультфильмнардан өзекләр карау.	1
	Г. Тукай “Безнең гаилә” “Гаилә” рәсемен карау	1 1
	Г. Тукай “Бала белән күбәлек”	1
21. Чисталыкта-матурлык	Саулык-зур байлык Шигырь уку: Ә.Ерикәй “Чисталык сөябез”	1 1
	“Чисталыкта-матурлык”	1
22. Жинү алып килде май	Сугыш ветераннары белән очрашу	1
23.Кунак көтәбез	“Винни-пух кунакка бара”.	1
	“Туган көн”	1
24. Хәрәкәттә-бәрәкәт	Минем яраткан спорт төре. Шигырь уку: В Хәйруллина “Туплар”	1 1
	Арыслан баласы һәм ташбака ничек жыр жырлаган”	1
25. Чәчәкле жәй.	Чәчәкләр – тормыш яме Чәчәкле жәй.	1 1
	Сабантуйга эзерләнәбез	1
26. Күңелле сабантуй	Күңелле Сабантуй уеннары Сабан туена эзерлек Сабан туена эзерлек	1 1 1
		104сәгать

Комплекслы тематик план
Мәктәпкә хәзерлек төркеме – “Без инде хәзер зурлар –мәктәпкә илтә юллар”
“Туган телдә сөйләшәбез”

Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1. Әйдәгез, танышабыз!	Әйдәгез, танышабыз	1
	Тәмле сүз – жан азыгы	1
	“Мияу адашкан”	1
2. Тату гаилә	Минем өем	1
	Тату гаилә	1
	“Аю баласы дөнья белән таныша”	1
3. Абдулла Алиш ижаты	А. Алиш ижаты белән танышу.	1
	А.Алиш “Сертотмас үрдәк” әкиятә	1
	«Батыр Мияу белән куркак Куянкай»	1
4. Алтын көз	Алтын көз	1
	Көз житте	1
	“Шалкан”	1
5. Көзгә байлык	Яшелчәләр	2
	«Кем эшләми, шул ашамый.»	1
6. Көз күчтәнәчләре	Жиләк-жимешләр	1
	Көз күчтәнәчләре	1
	“Без сыйланабыз”	1
7. Икмәк – яшәү терәге	“Игенченең тырышлыгы кырларыннан күренә”	1
	Кунак чакырдык	1
	“Юмарт аю”	1
8. Ашамлыклар	Ашамлыклар	1
	Кунак көтәбез	1
	“Кафега барабыз”	1
9. Савыт-саба	Савыт-саба	2
	“Тәмле” кафесы ачабыз	1
10. Өй жиһазлары	Минем өем, өй жиһазлары	1
	“Тәмле” кафесында	1
11. Милли киёмнәр	Әбиемнең серле сандыгы	1
	Киём кешене бизи	1
	“Күңелле уеннар”	1
12. Минем туган жирем	Татарстан буйлап сәяхәт	1
	Спорт бәйрәменә барабыз	1
	“Көчлеләр, кыюлар, житезләр”	1
13. Башкалам - Казан	Башкалам - Казан	1
	“Туган илем – туган өем”	1
	Әниләр бәйрәменә барабыз	1
14. Кыргыз хайваннар	Кыргыз хайваннар	2
	“Циркта”	1
15. Ишек алдында	Йорт кошлары	1
	Йорт хайваннары	1
	“Төлке һәм каз” мультфильмы	1
16. Кыш килде	Кыш килде	1
	Кыш	1

	“Безнең дуслар”	1
17. Кышкы уеннар	Кышкы уеннар	1
	Яңа ел бәйрәме	1
	“Кар малай” мультфильмы	1
18. Кыш. Кышкы уеннар	Кыш. Кышкы уеннар	2
	“Шаян кошлар”	1
19. Кышлаучы кошлар	Кышлаучы кошлар	2
	Кошлар кафесы	1
	Кошларга ярдәм итик!	1
	“Әйдә, бие!”	1
	“Урманда зур концерт”	1
20. Киёмнәр	Киёмнәр	1
	Кышкы киёмнәр	1
	“Акбай туган көнгә барырга әзерләнгән”	1
21. Муса Жәлил	Муса Жәлил	2
	“Мияуның туган көне”	1
22. И туган тел, и матур тел...	Бөтендөнья телләр көне	1
	И туган тел, и матур тел...	1
	“Урман китапханәсендә”	1
23. Безнең шәһәр	Безнең шәһәр	2
	“Уйный-уйный укыйбыз”	1
24. Ямьле яз	Ямьле яз	2
	«Урман мәктәбендә»	1
25. Әкияттә кунакта	Әкияттә кунакта	1
	“Хуш киләсең, Нәүрүз!”	1
	“Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү	1
26. Күчмә кошлар	Күчмә кошлар	2
	“Кем нәрсә ярата?”	1
27. Беләм иленә сәяхәт	Беләм иленә сәяхәт	2
	Серле чәчәк	1
	Уку бүлмәсе	1
	“Уйный-уйный укыйбыз”	1
28. Мәктәп	Без мәктәпкә барабыз	2
	“Без инде хәзер зурлар - мәктәпкә илтә юллар”	1
	“Юл мажаралары”	1
29. Урман-безнең байлыгыбыз	Урманда	1
	Нәрсә ул “Кызыл китап?”	1
	Габдулла Тукай	1
30. Габдулла Тукай	Г. Тукай әкиятләренә сәяхәт	1
	Без - Тукай оныклары	1
	Г. Тукай “Шүрәле”	1
31. Әкияттә кунакта	«Эш беткәч, уйнарга ярый»	1
	“Алтын бөртекләр”	1
	«Агачлар да авырый»	1
32. Беләм иленә сәяхәт	Могҗизалар кыры	1
	Беләм иленә сәяхәт	1
33. Без уйнарга яратабыз	Казанга спорт бәйрәменә барабыз	1
		2

	Без уйнарга яратабыз Сюжетлы-рольле уеннар	1
34. Жиңу бэйрәме	Алар безгә жиңу бүләк итте Жиңу бэйрәме	1 1
35. Хуш бакчам, исәнме мәктәп	Кабатлау. «Хуш бакчам, исәнме мәктәп»	1 1
		108 сәгать

2.5.Перспектив план ЭРС.

Перспектив план ЭРС

Месяцы	Младшие группы	Средние группы	Старшие группы	Подготовительные группы
Сентябрь	Россия, Татарстан	Татарстан	Татарстан	Татарстан
Октябрь	Россия, Татарстан	Россия	Россия	Россия
Ноябрь	Россия, Татарстан	Татарстан	Чувашия	Чувашия
Декабрь	Россия, Татарстан	Россия	Башкортостан	Башкортостан
Январь	Россия, Татарстан	Татарстан	Татарстан	Татарстан
Февраль	Россия, Татарстан	Россия	Россия	Россия. Праздник народов Поволжья
Март	Россия, Татарстан	Татарстан	Татарстан	Марий - Эл
Апрель	Россия, Татарстан	Россия	Россия	Мордовия
Май	Россия, Татарстан	Россия, Татарстан	Россия, Татарстан	Удмуртия

2.6..Еллык план.УМК ны тормышка ашыру.

2020-2021нче уку елы өчен 4 нче “Светлячок”балалар бакчасының татар теленә өйрәтү буенча тәрбияче Мухаметшина Дилбәр Габделбари кызының УМК буенча еллык эш планы.

Максат:Татарстан Республикасы Дәүләт программасын үтәү буенча Татарстан Республикасында дәүләт телләрен саклау,өйрәнү һәм үстерүдә мәктәпкәчә тәрбияви-белем бирү процессының сыйфатын Федераль дәүләт стандартына туры китерү.

Бурычлар:

1.Педагогларның телгә мөнәсәбәтен милли-мәдәният кыйммәтендә өйрәнүне УМК кулланып белем бирүдә шартлар тудыру.

2.Балаларны Татарстан дәүләт телләренә өйрәтүнең сыйфатын яхшыртуда барлык юнәлешләрдә дә укыту-методик комплектларны куллану.

3.Балаларга милли белем бирү һәм тәрбияләнүнең сыйфатын үстерүне “Балалар бакчасы,гаилә һәи мәктәп –балаларны туган телебезгә өйрәтү һәм тәрбияләүдә өзлексез һәм буыннан-буынга тапшырылырга тиешле бурыч” системасы нигезендә яхшырту. Татар теле кабинетының материал-базасын тулыландыру:

1.Татар теле кабинетын балаларны телләргә өйрәтү буенча яңа эсбаплар һәм инновацион технологияләр кулланып өзлексез янартырга.

2.Барлык төркемнәр өчен методик комплектка дидактик уеннар циклын тулыландырырга.

№	Мероприятиялар	Вақыты	Кем җавплы
Оештыру эшләре:			
1	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә балаларны дәүләт телләренә өйрәтү буенча норматив-хокук базасын өйрәнүне дәвам итү.	Сентябрь-2020	Бакча мөдире Давлетшина А.Ф., өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М., татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
2	Балаларны татар теленә өйрәтүдә һәм белем бирүнең сыйфатын анализлауда “ТР ның дәүләт телләре һәм ТР да башка телләр” Законы нигезендә эшләү.	Сентябрь-2020 май-2021	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
3	Төркемнәрдә балаларны ике дәүләт теленә өйрәтү буенча материаллар белән ЭРС һәм УМК почмакларын тулыландыру.(дәфтәрләр,методик эсбаплар,күрсәтмә һәм таратма рәсемнәр,лексик минимум,ИКТ уеннар,аудио-видео кушымталар, мультфильмнар,дидактик уеннар,диалог үрнәкләре)	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
4	ТР ике дәүләт теленә өйрәтү буенча шәһәр ачык чараларында,семинарларда,ижат-отчетлары, конференцияләрдә катнашу.	ел дәвамында	УО АМР планы һәм МО НРТ планы буенча
5	УМК ны тормышка ашыру һәм белем бирү буенча үткәрепгән муниципаль,региональ,зона республика семинарларында, конкурсларында,ачык чараларда актив катнашу.	ел дәвамында	УО АМР планы һәм МО НРТ планы буенча
6	Тәрбия һәм белем бирү процессын УМК буенча планлаштыру.	Сентябрь-2020	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.

7	Балалар белән эшләүдә Г.Тукай әсәрләре (мультфильмнар, рәсемнәр) белән таныштыруны системалы рәвештә дәвам итү.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
8	Татар язучылары һәм ТР халыклары әсәрләрен, мультфильмнар буенча өйрәнүдә балалар белән күмәк эшне дәвам итү.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
9	4-7 яшьлек балаларны татар(рус) теленә өйрәтүдә УМК комплектлары “Татарча сөйләшәбез”, “Туган телдә сөйләшәбез” проектларын куллану.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
10	Балаларны татар теленә өйрәтүдә УМК, инновацион методлар, яңача үсеш алу технологияләре, пиктограммалар, мнемотехника, проектлауны куллану дәвам итү.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
11	Балаларны татар теленә өйрәтүдә үткән материалны ныгыту һәм кабатлау өчен төркем тәрбиячеләренә УМК буенча дидактик, сюжетлы-рольле, ИКТ уеннарын куллану.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
Педагогик оештыру эшләре:			
1	Консультацияләр һәм чыгышлар: -“Эш дәфтәрләре белән эшчәнлек” (“Использование рабочих тетрадей в деятельности детей”)	сентябрь- 2020	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
2	-“Балаларның сөйләм телен үстерү”(М.Ф.Кашапова программасы буенча)	сентябрь- 2020	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
3	Сөйләм үстерү буенча үстерелешле уеннарның әһәмияте	ноябрь - 2020	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
3	“Әкиятләр ярдәмендә тәрбиялибез”.	декабрь- 2020	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
4	“Бергәләп уйныйбыз”	февраль- 2021	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
5	Тәрбия һәм белем бирү процессын УМК буенча планлаштыру.	сентябрь- 2020	Бакча мөдире Давлетшина А.Ф., өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М.,
6	-Балаларны татар теленә өйрәтү буенча шөгыйльләргә күзәтү һәм анализлау.	ел дәвамын да	Бакча мөдире Давлетшина А.Ф., өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М.
7	-Төркемнәрдә УМК почмаклары ясау, тулыландыру.	ел дәвамын да	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
8	-Режим вакытларында УМК буенча программа материалын ныгыту өстендә тәрбиячеләргә балалар белән	ел дәвамын да	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре

	эшчәнлеге.		
9	Муниципаль күләмдә оештырылган методик атнада ачык эшчәнлек күрсәтү.	ноябрь 2020	өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М., татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
10	Төркемнәрдә көндәлек эштә тәрбиячеләр белән УМК ны куллану буенча индивидуаль эш.	ел дәвамын да	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
11	Балаларның татар телен өйрәнүдә УМК программасы материалын үзләштерү буенча диагностика.	сентябрь-2020 апрель-2021	өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М., татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
12	Татар халкының һәм ТР халыкларының горейф-гадәтләре,мәдәнияте һәм көнкүреше белән танышу буенча бәйрәмнәр,күңел ачу һ.б. чаралар оештыру һәм үткәру: “Сөмбелә”,”Нәүрүз”,”Карга боткасы”,“Сабантуй”,”Туган тел”.һ.б.	ел дәвамын да	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф.
13	Шәһәр күләмдә үткәрелгән чараларда,республика һәм муниципаль күләмдә үткәрелгән конкурсларда катнашу.	ел дәвамын да	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
14	Татар язучылары һәм ТР халыклары эсәрләрен мультфильмнар буенча өйрәнүдә балалар белән күмәк эшне дәвам итү.	ел дәвамын да	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
15	Балаларның эшчәнлеген оештыруда тәрбия һәм белем бирү процессында әхлакый тәрбия,милли компонентлар кулланып гаилә белән даими бердәм эшчәнлек.	ел дәвамын да	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
16	Балалар,педагоглар,ата-аналар белән конкурсларда катнашуда бердәм эшчәнлек.	ел дәвамын да	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
Балалар белән эш. Работа с детьми			
1	Балаларны татар теленә өйрәтүдә УМК ,инновацион методлар,яңача үсеш алу технологияләре, пиктограммалар,мнемотехника, проектлауны кулланып дәвам итү.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
2	Балаларның уртанчылар,зурлар,мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә УМК программасы материалын үзләштерүнең диагностикасын үткәру.	сентябрь-апрель	өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М., татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
3	Шәһәр күләмдә, муниципаль, республика күләмдә үткәрелгән	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.

	чараларда, конкурсларда балалар белән катнашу.		музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
4	Балалар белән эшләүдә Г.Тукай әсәрләре (мультифильмнар, рәсемнәр, альбомнар) белән таныштыруны системалы рәвештә дәвам итү.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
5	Балаларга белем һәм тәрбия бирү процессында әхлакый, милли компонентлар кулланып, балалар һәм гаилә белән бердәм эшчәнлек	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
6	Кул эшләре күргәзмәсе: -”Тукай әкиятләре”(балалар бакчасы, ЦДТ) Балалар, педагоглар, ата-аналар бердәм эшчәнлек.	апрель -2021 декабрь-2020	өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М., татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
7	Балалар ижаты үзәгендә оештырган конкурсларда, күргәзмәләрдә катнашу. (ЦДТ)	ел дәвамында	Балалар ижаты үзәге планы буенча татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
8	Балалар бакчасында төрле бәйрәмнәрдә театральләштерелгән тамашалар күрсәтү.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф.

Педагоглар белән эш. Работа с педагогами

№	Мероприятиялар	Вакыты	Кем җаваплы
1	Татар теле кабинетында балаларны ике дәрәҗә теленә өйрәтү буенча консультациялар, әңгәмәләр оештыру.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
2	ТР ның “ТР телләре буенча һәм ТР башка халыклар телләре буенча” Законын өйрәнү, яшь тәрбиячеләр белән “Туган җирем-Татарстан” милли почмагының таләпләре белән консультациялар үткөрү.	сентябрь-2020	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
3	4-7 яшьлек балаларга татар телен өйрәтүдә яңа белем бирү технологияләре, мультимедианың яңа ресурсларын куллану, мәктәпкә эзәрлек төркем тәрбиячеләре өчен консультациялар оештыру.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
4	Төркемнәрдә педагоглар белән “Туган җирем-Татарстан” милли почмагы буенча дидактик уеннарны баепу	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
5	УМК буенча мультимедиа ресурсларын кулланып, ачык чаралар, ачык эшчәнлек күрсәтү.	ноябрь-2020	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
6	УМК ның барлык юнәлешләрен тормышка ашыру һәм куллану	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.

	буенча мастер-класслар үткәру		Төркем тәрбиячеләре
7	Педсоветларда чыгышлар ясау.	ел дэвамьнда	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
8	Балаларны татар теленә өйрәтүдә үткән материалны ныгыту һәм кабатлау өчен төркем тәрбиячеләренә УМК буенча дидактик, сюжетлы-рольле, ИКТ уеннарын куллану.	ел дэвамьнда	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
9	Балаларны татар теленә өйрәтүдә, белем бирүнең сыйфатын анализлауда “ТР ның дәүләт телләре һәм ТР да башка телләр” Законы нигезендә эшләү.	сентябрь- апрель	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
10	УМК буенча төркемнәрдә тел мохитен баету, яңа әсбаплар белән тулыландыру.	ел дэвамьнда	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
11	Кул эшләре күргәзмәсе: (ЦДТ) Педагоглар, ата-аналар белән бердәм эшчәнлек “Г. Тукай әкиятләре”	Апрель- 2020	ЦДТ, татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
12	Татар халкы һәм ТР халкының гореф-гадәтләре, мәдәнияте һәм көнкүреше белән таныштыру буенча бәйрәмнәр, күнел ачу чаралары оештыру, үткәрдә педагогларның бердәм эшчәнлегә.	ел дэвамьнда	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
13	Балалар ижаты үзәгендә оештырган конкурсларда, күргәзмәләрдә катнашу. (ЦДТ)	ел дэвамьнда	Балалар ижаты үзәге планы буенча (ЦДТ)

Ата-аналар белән эш. Работа с родителями

№	Мероприятиялар	Вақыты	Кем җаваплы
1	Балалар бакчасында тәрбияләнүче балаларның эти-әниләре белән тыгыз элемтәдә булу, ата-аналар жылышларында чыгышлар ясау.	ел дэвамьнда	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
2	Татар халкы һәм ТР халкының гореф-гадәтләре, мәдәнияте һәм көнкүреше белән таныштыру буенча бәйрәмнәр: “Сөмбелә”, “Нәүрүз”, “Карга боткасы”, “Сабантуй”; күнел ачу һ.б. чараларда ата-аналарның бердәм эшчәнлегә һәм катнашуы.	ел дэвамьнда	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
3	Эти-әниләргә Фән һәм Мәгариф Министрлыгының сайты турында информацияне яңарту.	ел дэвамьнда	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
4	Ата-аналарның эш дәфтәрләре белән теманы кабатлау буенча ярдәм итүе	ел дэвамьнда	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.

5	Эш дөфтөрлөре белән үткән теманы ныгыту өстендә эш	ел дэвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г
6	Ата-аналарның бакча күләмендә үткәрелгән конкурсларда бердәм катнашуы.	ел дэвамында	Бакча мөдире Давлетшина А.Ф. өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М. татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре

Экскурсияләр:

№	Мероприятиялар	Вакыты	Кем җаваплы
1	“Туган як “музеена	ел дэвамында	Бакча мөдире Давлетшина А.Ф. өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М. татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
2	Балалар һәм шәһәр китапханәсенә	ел дэвамында	Бакча мөдире Давлетшина А.Ф. өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М. татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
3	Балалар ижаты үзәгенә (ЦДТ)	ел дэвамында	Бакча мөдире Давлетшина А.Ф. өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М. татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре

Мәктәп белән балалар бакчасы арасында бердәм эшчәнлек:

№	Мероприятиялар	Вакыты	Кем җаваплы
1	Азнакай шәһәренең №6 мәктәбенә экскурсия	ел дэвамын да	Бакча мөдире Давлетшина А.Ф. өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М. татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
2	№6 мәктәп һәм балалар бакчасы оештырган конкурсларда, ачык чараларда актив катнашу.	ел дэвамы да	Бакча мөдире Давлетшина А.Ф. өлкән тәрбияче Бадретдинова Г.М. татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре

Милли тәрбия бирү планы

№	Эш төре	Вақыты	Кем жаваплы
1	Педагоглар белән эш Балаларга милли тәрбия һәм белем бирү эшен “ТР дәүләт телләренә өйрәтү программасы” кысаларында кабул ителгән укыту методик кулланмаларына таянып һәм “Балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү” программалары нигезендә алып бару.	сентябрь-2020	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
2	Ел башында һәм ел азагында балаларның белем дәрәжәләрен өйрәнү, диагностика уздыру.	сентябрь-2020 апрель-2021	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
3	Балаларны үзбездән Азнакай жирлегендә яшәп, ижат итүче язучылар, шагыйрьләр, артистлар, көй язучылар белән таныштырып бару, аларның ижатлары турында материал туплау.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
4	Татар теленә өйрәтүче тәрбиячеләрнең методик берләшмә эшендә актив катнашу, чыгышлар ясау	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
5	Балалар бакчасында узучы бәйрәм иртәләрендә һәм күңел ачу кичәләренә жырлар, шигырьләр өйрәнәп, чыгыш ясау өчен, балаларны әзерләү.	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
6	Үзенең белемне күтәрү өстендә даими эшләү: — алдынгы эш тәҗрибәсен өйрәнү һәм куллана белү; — көндәлек матбугат белән танышып бару, алдынгы материалларны туплау, республика газета-журналларында эш тәҗрибәсе белән уртаклашу, бастыру “Ачык дәрәс” газетасында ел азагында үз эшенә нәтиҗә ясау, алдагы эштә планнар билгеләү.	ел дәвамында	Татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
7	“Көз” бәйрәменә шигырьләр өйрәнү, жырлы-биюле уеннар өйрәнү, катнашу.	октябрь	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
8	Муниципаль этапта үткәрелгән чараларда катнашу: “Сәхнә йолдызчылары” театр конкурсында катнашу.	Март-2021	Татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф.
9	Муниципаль этапта үткәрелгән	ноябрь	Татар теле тәрбиячесе

	Сөмбелә”конкурсында катнашу.	2020	Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф.
10	Татар халык уеннары”. (уртанчылар,зурлар төркеме)	ноябрь 2020	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф.
11	Әниемә урын-йөрәк түреннән”. (“Әниләр бәйрәме.”) Шигырьләр өйрәнү.	ноябрь 2020	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
12	“Яңа ел”бәйрәменә балалар белән шигырьләр өйрәнү,уеннар өйрәнү,бәйрәмдә катнашу.	декабрь 2020	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф.
13	“Туган телем-иркә гөлем”. (“Туган тел”бәйрәме.) (зурлар,мәктәпкә эзерлек төркеме)	февраль 2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф
14	“Әбекәй-алтыным,минем –иң якыным”. Әбиләр бәйрәме. (уртанчылар төркеме)	март 2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф Төркем тәрбиячеләре
15	“Нәүрүз мөбәрәк булсын!” (уртанчылар,зурлар,мәктәпкәэзерлек төркеме)	март- 2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф Төркем тәрбиячеләре
16	Муниципаль этапта үткәрелгән чараларда катнашу: “Сәхнә йолдызчыклары” театр конкурсында катнашу.	март - 2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф Төркем тәрбиячеләре
17	“Г.Тукай” бәйрәме. (зурлар,мәктәпкә эзерлек төркеме)	апрель- 2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф Төркем тәрбиячеләре
18	Сабантуй” бәйрәме. (барлык төркемнәрдә)	июнь- 2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
19	Балалар,ата-аналар,педагоглар белән конкурсларда катнашуда бердәм эшчәнлек.	ел дәвамында	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
20	Балаларга белем һәм тәрбия бирү процессында әхлакый,милли компонентлар кулланып,балалар һәм гаилә белән бердәм эшчәнлек.	ел дәвамында	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
21	Балалар ижаты үзеге оештырган конкурсларда катнашу.	ел дәвамында	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе

			Хакимова Ф.Ф
22	№6 мәктәп һәм балалар бакчасы оештырган конкурсларда,акцияләрдә катнашу.	ел дәвамында	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф
23	Татар халкының һәм РТ халыкларының гореф-гадәтләре,мәданияте,көн күрешә белән танышу буенча бәйрәмнәр,күнел ачу чаралары оештыру һәм үткәру:”Сөмбелә”,”Карга боткасы”,”Нәүрүз”,”Сабантуй”, “Туган тел” һ.б.	ел дәвамында	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф
24	Татар язучылары һәм ТР халыклары эсәрләрен мультфильмнар буенча өйрәнүдә балалар белән күмәк эшне дәвам итү.	Ел дәвамында	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
25	Шәһәр күләмендә,муниципаль күләмдә үткәрелгән конкурсларда,чараларда балалар белән катнашу.	Ел дәвамында	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф

Эти-эниләр белән эш

1	Төркем жыелышларында ТР дәүләт телләренә өйрәтүдә яңача эш алымнары һәм тел өйрәнүнең әһәмияте турында чыгыш ясау.	Сентябрь	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
2	Эти-эниләр арасында анкета үткәру, аларның фикерләрен өйрәнү.	Октябрь	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
3	Һәр төркемдә: “Татарча сөйләшәбез”, стендларында шөгьльләрдә алган материалны өйдә бала белән ныгыту өчен күрсәтмә материаллар аша тәкъдим итү.	Ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
4	Эти-эниләр өчен күргәзмә стендларда мәгълүматны һәрдаим тулыландырып тору.	Ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
5	Милли бәйрәмнәргә, күнел ачу кичәләренә эти-эниләрнең бердәм катнашуы:”Көз”бәйрәме, “Нәүрүз мөбәрәк булсын!”,”Карга боткасы” бәйрәме”,Сабантуй” бәйрәме,һ.б.	Ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
6	Балалар бакчасының төркемнәре эти-эниләре белән тыгыз элемтәдә булу, төркем жыелышларында чыгыш ясау.	Ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
7	Эти- эниләргә Фән һәм Мәгариф министрлыгының сайты турында информацияне яңарту.	Ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
9	Ата-аналарның бакча күләмендә үткәрелгән конкурсларда бердәм катнашуы.	Ел дәвамында	Татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. тәрбиячеләр

Бәйрәмнәр һәм күнел ачу кичәләре:

1	“Көз”бәйрәменә балалар белән шигырьләр өйрәнү, жырлы-биюле уеннар өйрәнү,бәйрәмдә катнашу. (уртанчылар,зурлар,мхт)	октябрь-2020	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
2	Халыкара туган тел көне. “Туган телем-иркә гөлем”бәйрәме. (зурлар,мхт)	февраль-2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
3	Нәүрүз мөбәрәк булсын”. (уртанчылар,зурлар,мәктәпкә эзерлек)	март-2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
4	“Яңа ел бәйрәме” шигырьләр,уеннар өйрәнү. (2 кечкенәләр,уртанчылар,зурлар,мхт)	декабрь-2020	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
5	Г.Тукай бәйрәме. (зурлар,мәктәпкә эзерлек)	апрель-2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
6	“ Сабантуй” бәйрәме. (барлык төркемдә)	июнь-2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре
7	“Әбекәй-алтыным,минем -иң якыным”. (уртанчылар)	март-2021	Татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Музыка житәкчесе Хакимова Ф.Ф. Төркем тәрбиячеләре

Экскурсияләр:

1	Балалар һәм ял паркына экскурсия.	сентябрь-май	Төркем тәрбиячеләре татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г.
2	Балалар китапханәсенә экскурсия.	ел дәвамында	татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре Логопед
3	“Туган як”музеена экскурсия.	ел дәвамында	татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре Логопед
4	Балалар ижат үзәгенә экскурсия	ел дәвамында	татар теле тәрбичесе Мухаметшина Д.Г.

			Төркем тәрбиячеләре Логопед
5	Азнакай шәһәренең 6 нчы номерлы мәктәбенә экскурсия	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре Логопед

Күргәзмәләр һәм конкурслар:

1	Балалар иҗат үзәге оештырган конкурслар һәм күргәзмәләр	ел дәвамында	Төркем тәрбиячеләре татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г.
2	Кул эшләре күргәзмәсе”Г.Тукай әкиятләре” (балалар бакчасы,ЦДТ)	апрель-2021	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре
3	Муниципаль райоңара конкурсларда катнашу	ел дәвамында	татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г. Төркем тәрбиячеләре

Консультацияләр һәм чыгышлар:

1	Әти-әниләр белән тел өйрәнү мәсьәләләре буенча индивидуаль әңгәмәләр һәм консультацияләр:	ел дәвамында	Татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г
2	— “ “Эш дәфтәрләрендә шөгыйльләнү тәртибе”. (“Использование рабочих тетрадей в деятельности детей”)	сентябрь-2020	Татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г
3	- “Балаларның сөйләм телен үстерү“	ноябрь-2020	Татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г
4	-“Әкиятләр ярдәмендә тәрбиялибез”	март-2021	Татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г
5	-“Бергәләп уйныйбыз”	февраль-2021	Татар теле тәрбиячесе Мухаметшина Д.Г

III нче бүлек. Оештыру

3.1. Материаль – техник яктан тәэмин ителеш

Ноутбук – 1 данә

Проектор – 1 данә

Экран – 1 данә

Шкафлар – 1 данә

3.2. Үстерешле – предметлы тирәлекне оештыру

Татар телендә дәрәс сөйләшергә өйрәтү өчен, балаларны кызыксындыра алырлык аралашу даирәсе булдыру, сюжетлы уеннар оештыру, гомүмән, баланың актив сөйләмен үстерү зарур. Тәрбиячегә татар телен өйрәнүче мәктәпкәчә яшьтәге балаларның телне ясалма тудырылган тел мохитендә үзләштерүләрен оңытмаска кирәк. Татар телен өйрәтү шөгыйльләре өчен балалар бакчасында махсус бүлмә бар. Бу бүлмәдә РФ һәм ТР дәүләт символлары, туган

шәһәр, башкаладагы истәлекле урыннарның фотографияләре, татар, рус, чуваш һ.б. халыкларның декоратив-гамәли сәнгать үрнәкләре сүрәтләнгән альбомнар, үстерешле уеннар, татар халык әкиятләренең геройлары, уенчыклар: куян, аю, пәси, эт, төрле төстәге һәм төрле зурлыктагы туплар, төрле төстәге күлмәкләрдән курчаклар, Идел буе халыкларының милли киёмнәреннән курчаклар, дидактик һәм таратма материаллар, кирәкле мәгълүматларны истә калдырырга ярдәм итә торган схемалар, балалар өчен матур әдәбият, методик кулланмалар, яшелчә һәм жиләк-жимеш муляжлары һ.б. бар. Татар теле бүлмәсендәге уенчыклар зур, ялтыравыклы, балаларны жәлеп итәрлек, уенчыклар аларның буе житәрлек шкафларда урнаштырылган. Шул вакытта уенчыклар баланың сәламәтлеге өчен куркыныч тудырмыйлар.

1. РФ и ТР символикасы (герб, флаг).
2. РФ и ТР президентларының фотографияләре.
3. Татар, рус милли киёмнәннән курчаклар.
4. ТР башкаласы Казан шәһәре турында информация һәм күрсәтмә материал (альбомнар, китаплар, открыткалар, иллюстрацияләр).
5. ТР турында информация һәм күрсәтмә материал (шәһәрләр, аларның истәлекле урыннары, хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы).
6. Татарстан, Россия, Башкортостан, Чувашия, Удмуртия, Мари-Эл, Мордовия турында информация һәм күрсәтмә материал (папкалар, дидактик, хәрәкәтле уеннар).
7. Татар язучыларының һәм шагыйрьләренең портретлары һәм әсәрләре.
8. Татар халык әкиятләре.
9. Татар милли орнаментларының үрнәкләре (7 элемент): лалә, яфрак, кыңгырау, канәфер чәчәге, өч яфрак, чалмабаш, гөлжимеш.
10. Татар милли орнаментлары белән таныштыру өчен дидактик уеннар: «Киёмне бизә» (түбәтәй, калфак, читек, камзул һ.б.). һ.б.
11. Яшелчә һәм жиләк-жимеш муляжлары.
12. Уенчыклар: йорт хайваннары, кыргый хайваннар, савыт-саба, жиһаз, предметлы уенчыклар.
13. УМК буенча дидактик уеннар: «Бер һәм күп», «Кем нәрсә эшли», «Курчакны киендер», «Яшелчәләр», «Жиләк-жимешләр», «Кечкенә рәсемнәрне таратып сал», «Кәрсиндә нәрсә бар?», «Төсе буенча тап» һ.б.
14. Журналлар: «Мәгариф», «Салават күпере», «Кучтәнәч».
15. Документация: портфолио, папкалар, үчет дәфтәрләре, диагностика һәм аның өчен инструментарий, анкеталар, планнар: перспектив һәм календарь, еллык, УМКны тормышка

ашыру, Милли тәрбия планы.
16.Уеннар тупланган папкалар: хәрәкәтле уеннар, халык уеннары, бармак уеннары.
17.”Кибет”уены өчен атрибутлар
18.Хокук законнары китаплары,папкалары
19.Проектлар:
20.Татар халык бәйрәмнәре турында папкалар:”Сөмбелә”,”Сабан туе”,”Карга боткасы”,”Нәүрүз бәйрәме”,”Туган теләм-татар теле”
21. Папкалар:”Ата-аналар белән бердәм эшчәнлек”
22.Һөнәрләр буенча курчаклар

Уртанчылар төркеменң «Минем өем» укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1.А №4 форматында күрсәтмә рәсемнәр	“Минем гаилә” Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, пәси, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, пәси, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә
	“Ашамлыклар” Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	“Уенчыклар” Курчак, куян, аю, туп, пәси, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, пәси, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: “Куян өйгә керә, өйдә аю утыра”. “Куян өйдән чыга, сабуллаша”.	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп;1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина;1 пәси, 2	Һәрберсе 1 данә

	песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи;1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	
2.А №3 форматында өй рәсеме	Өй макеты	1 данә
3. А №5 форматында таратма рәсемнәр	“Минем гаилә” Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә
	“Ашамлыклар” Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	“Уенчыклар” Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеге өчен атрибутилар	Битлекләр: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.	Һәрберсе 15 данә

Зурлар төркеменә «Уйный-уйный үсәбез» уку методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киёмнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә

	<p>«Жиләк-жимешләр»</p> <p>Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p>
	<p>«Яшелчәләр»</p> <p>Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p>
	<p>«Киёмнәр»</p> <p>Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p>
	<p>«Өй җиһазлары»</p> <p>Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p> <p>Кечкенә рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p>
	<p>«Төсләр»</p> <p>Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p>
	<p>«Саннар»</p> <p>10)</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p>
2. Таратма рәсемнәр.	<p>«Минем гаилә»</p> <p>Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киёмнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	<p>Һәрберсе 15 данә</p>
	<p>«Уенчыклар»</p> <p>Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр,</p>	<p>Һәрберсе 15 данә</p>

	кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	
	«Ашамлыктар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 15 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	Һәрберсе 15 данә
	«Җиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 15 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 15 данә
	«Киёмнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	Һәрберсе 15 данә
	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	Һәрберсе 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 пәси, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрберсе 15 данә
4.Театр эшчәнлегә өчен атрибутлар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрберсе 15 данә
5. Театр эшчәнлегә өчен атрибутлар.	1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: эти аю, эни аю, бала аю.	Һәрберсе 1 данә

	<p>2. Өстөл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: песи, эт, аю, куян, кәжә, этәч.</p> <p>өстөл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә);</p> <p>урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә);</p> <p>карават (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p>
--	---	------------------------

Мәктәпкә эзерлек төркеменен «Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар» укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1. А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	<p>Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p>
	<p>Шарлар- (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p>
	<p>Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгәрә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгәрә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, эби утыра, бабый йоклый.</p>	<p>Һәрберсе 1 данә</p>
2. А5 форматында таратма рәсемнәр.	<p>Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.</p>	<p>Һәрберсе 15 данә</p>
	<p>Шарлар- (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	<p>Һәрберсе 15 данә</p>
	<p>Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгәрә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгәрә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, эби утыра, бабай йоклый.</p>	<p>Һәрберсе 15 данә</p>
8x10 форматындагы пиктограммалар	<p>Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгәрә, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин,</p>	<p>Һәрберсе 15 данә</p>

	кыз, малай, эби, бабай.	
15x20 форматындагы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчэ, уйный, сикерэ, йөгерэ, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, эби, бабай, куян, төлке, песи, эт, аю, этэч, тавык, үрдэк, керпе, тычкан.	Һәрберсе 1 данә
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: төлке, курчак, туп, тавык, этэч, бүре, керпе, үрдэк, тычкан, эби, бабай, кыз, малай, эт, песи, эни, эти, шалкан. «Шалкан» өстэл театры атрибутлары: Эби, бабай, кыз, малай, эт, песи, эни, эти, тычкан, шалкан.	Һәрберсе 15 данә Һәрберсе 1 данә

3.3. Программалар һәм методик яктан тәэмин ителеш

1. “Туган телдә сөйләшәбез” 2-3 яшь, Хәзртова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г.
2. “Туган телдә сөйләшәбез” 3-4 яшь, Хәзртова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г.
3. “Туган телдә сөйләшәбез” 4-5 яшь, Хәзртова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г.
4. “Туган телдә сөйләшәбез” 5-7 яшь, Зарипова З.М., Вәжиева Л.Н.
5. “Татарча сөйләшәбез” 4-5 яшь, З.М. Зарипова, Р.Г. Кидрячева
6. “Татарча сөйләшәбез” 5-6 яшь, З.М. Зарипова, Р.Г. Кидрячева
7. “Татарча сөйләшәбез” 6-7 яшь, З.М. Зарипова, Р.Г. Кидрячева
8. Программа «Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү» З.М. Зарипова;
9. “Балачак аланы” – татар балалар балалар бакчасы тәрбиячеләре өчен хрестоматия. – Казан,РИЦ,2012., Закирова К.В.;
10. “Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе” Закирова К.В.;
11. “Әй уйныйбыз, уйныйбыз...” Закирова К.В., Мортазина Л.Р.;
12. “Үстерешле уеннар”. Закирова К.В., Кадыйрова Р.Ә.;
13. “Балачак - уйнап-көлөп үсәр чак” К.В. Закирова, Л.Р.Мортазина(Балалар бакчасында уеннар).
14. “Уйный-уйный үсәбез” балалар бакчасында уеннар: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм физкультура инструкторлары өчен методик кулланма / К. В. Закирова. – Казан:Татар. кит. нәшр, 2010

15. “Балалар бакчасында бердәм белем биру эшчәнлеге” Зарипова З.М., Габдрахманова А.Х.;
16. Мәктәпкәчә яшьтәгеләр әлифбасы. “Авазларны уйнатып” 1 Шаехова Р.К.;
17. “Раз- словечко, два – словечко”.Занимательное обучение татарскому языку Р.К. Шаехова;
20. Программа “Изучаем русский язык” С.М. Гаффарова;
20. “Региональная образовательная программа дошкольного образования ” “Сөенеч”.Р.К.Шаехова.
21. “На поляне детства” Закирова К.В.
22. “Иң татлы тел-туган тел”, М.Ф. Кашапова
23. Планирование деятельности по обучению дошкольников татарскому языку.Методическое пособие.Зарипова З.М.,Кидрячева Р.Г.
24. “Уйныйк эле, балалар”, М.Ф. Кашапова
25. “Ал кирәк, гөл кирәк”. Уеннар китабы, Р. Ягъфәров
26. “Үз илемдә,үз телемдә”.Зиннурова Ф.М.
27. “Уйный-уйный үсәбез” Закирова К.В.
28. “Бәйрәмнәр бәйләме”.Гомәрова В.Г.Зарипова Ф.Я
30. “Бармакларны уйнатык, туган телне өйрәник”. Р.Ф. Харрасова
31. “Күңел ачык бергәләп”, бәйрәм иртәләре сценарийлары, К.В. Закирова
32. “Уйныйк эле,балалар” Кашапова М.Ф.
33. “Табигатьне саклыйк,балалар! Кашапова М.Ф.
34. “Өдәпле булуйк,балалар! Кашапова М.Ф.

3.4.Эш бүленеше.

3.5. Кулланылган әдәбият:

- 1.“Туган телдә сөйләшәбез” 2-3 яшь, Хәзрәтова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г., Казан,Татарстан китап нәшрияты, 2012
- 2.“Туган телдә сөйләшәбез” 3-4 яшь, Хәзрәтова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г., Казан,”Фолиант”,2013
- 3.“Туган телдә сөйләшәбез” 4-5 яшь, Хәзрәтова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г., Казан,Инновацион технологияләр үзәге,2013
- 4.Туган телдә сөйләшәбез 5-7 яшь, Зарипова З.М., ВәжиеваЛ.Н., Казан,”Фолиант”,2012

5. “Татарча сөйләшәбез” 4-5 яшь, Зарипова З.М., Р.Г.Кидрячева, Казан, Хәтер, 2011
6. “Татарча сөйләшәбез” 5-6 яшь, Зарипова З.М., Р.Г.Кидрячева Р.Г., Казан, Хәтер, 2012
7. “Татарча сөйләшәбез” 6-7 яшь, Зарипова З.М., Р.Г.Кидрячева Р.Г., Казан, Татарстан китап нәшрияты, 2012
8. Программа «Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү». З.М.Зарипова З.М., Казан, 2013
9. “Балачак аланы “– татар балалар балалар бакчасы тәрбиячеләре өчен хрестоматия. – ., Закирова К.В., Казан, РИЦ, 2012
10. “Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе” Закирова К.В.; Казан, 2013
11. “Әй уйныйбыз, уйныйбыз..” Закирова К.В., Мортазина Л.Р., Казан, 2013
12. “Үстерешле уеннар” Закирова К.В., Кадыйрова Р.Ә., Казан, 2013
13. “Балачак - уйнап-көлеп үсәр чак” К.В. Закирова, Л.Р.Мортазина (Балалар бакчасында уеннар) Казан, 2012
14. “Сөенеч-Радость познания” Региональная образовательная программа дошкольного образования